

Vattenmyndighetens förslag på åtgärdsprogram för Södra Östersjön 2015-2021

-ett kommunalt perspektiv

Förslag åtgärdsprogram för södra östersjön

- Just nu pågår samråd inom EU
  - Ramdirektivet för vatten -2021-2027
  - Havsmiljöförvaltning -2020
  - Havsplanering - 2035
  - Översvämningsdirektivet

- GOD EKOLOGISK STATUS 2021, 2027
- idag vet vi inte vad som händer. Kan tänkas att EU bötfäller Sverige med flera.

Förslag åtgärdsprogram för Södra Östersjön

1 november 2014 till 30 april 2015 (5 maj)

- Förvaltningsplan
- Miljökvalitetsnormer
- Åtgärdsprogram
- Miljökonsekvensbeskrivning

Beslut tas på materialet december 2015

Vattenmyndigheten önskar

- remissvar på materialet enligt ovan
- remissvar om material som finns i VISS

Förvaltningsplan

Dåtid, nutid och framtid

- Beskriver vad som gjorts
- Hur det ser ut idag
- Hur arbetet ska drivas vidare

- Tidigare fokus på vattenkemi, nu mer mot biologi i samband med vatten.

Miljökvalitetsnormer

- Innehåller tabeller med förslag på miljökvalitetsnormer för varje vattenförekomst.
- Förslag på förändringar för 2 vattenförekomster
- Grisbäcken, dålig till otillfredsställande +
GRISBÄCKEN
  - Övergödning
    - Mycket näring i vattnet, fosfor och kväve
  - Fysisk påverkan.
    - Rätning och fördjupning av vattendraget
  - Biologiska kvalitetsfaktorer
    - lite fisk och för få fiskarter
- Bultbäcken, god till måttlig ekologisk status -

Miljökvalitetsnormer

Statusklassificering och miljökvalitetsnormer för ytvatten (vattendrag, sjöar, övergångsvatten och kustvatten)									
Grundinformation			Ekologisk status		Kemisk ytvattenstatus				Skyddade områden
HARO	Vattenförekomst namn	EU-ID	Status 2014	Kvalitetskrav och tidpunkt	Status 2014	Kvalitetskrav	Tidsfrist	Mindre strängt krav	Kompletterande krav för skyddade områden
SE79080	Grisbäcken	SE625095-151323	Otillfredsställande ekologisk status	God ekologisk status 2027	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus med undantag för Kvicksilver och kvicksilverföreningar		Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Kvicksilver och kvicksilverföreningar	
			Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2021	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus med undantag för Kvicksilver och kvicksilverföreningar		Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Kvicksilver och kvicksilverföreningar	
SE79000	Bultbäcken	SE625454-149938	Måttlig ekologisk status	God ekologisk status 2027	Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus	God kemisk ytvattenstatus med undantag för Kvicksilver och kvicksilverföreningar		Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus för Kvicksilver och kvicksilverföreningar	

2015-02-25

Torsås
kommun
www.torsas.se

Åtgärdsprogram

FÖRSLAG PÅ 4 PRIORITERADE OMRÅDEN

1. Övergödning
2. Dricksvattenförsörjningen måste säkras
3. Effekter av miljögifter från både pågående och gamla utsläpp behöver minskas
4. Öppna upp för fria vandringsvägar och minska den fysiska påverkan

Åtgärdsprogram

- Sammanlagt finns 78 punkter som riktar sig till 18 centrala myndigheter och kommunerna
- 9 punkter riktar sig till kommunen
- Kommunens tillsynsmyndighet:
  - Fokus på tillsyn
  - Tillstånd
  - Föreskrifter
  - Sammanställa underlag -vandringshinder
- Kommunen som verksamhetsutövare:
  - Kommunala avloppsanläggningar
  - Kommunal dricksvattenförsörjning
  - Åtgärder vandringshinder

Åtgärdsprogram övergödning

Jordbruk, enskilda avlopp (EA) och kommunala avlopp

Kommunens ansvar:

- 1, tillsyn och prövning (miljöfarlig verksamhet)
- 2, tillsyn jordbruksföretag och hästhållare
- 3, krav på hög skyddsnivå för EA
- 4, tillsyn på avloppsnät och mindre reningsverk
- 8, utveckla en VA-plan

Åtgärdsprogram dricksvattenförsörjning

Kommunens ansvar:

- 6, säkerställa ett långsiktigt skydd för dricksvattenförsörjning

Åtgärdsprogram miljögifter

Kommunens ansvar:

- 1, tillsyn och prövning
- Största problemet är kvicksilver, historiska utsläpp och atmosfärisk transport
- Historiska utsläpp = förorenad mark, pågående verksamheter, användande av bekämpningsmedel

Åtgärdsprogram vandringshinder

Kommunens ansvar:

- 9, inventera, planera och genomföra åtgärder för att öppna upp och ta bort vandringshinder

(fler som fått uppdrag -trafikverket, länsstyrelsen, kammarkollegiet, riksantikvarieämbetet)

Åtgärdsprogram planering

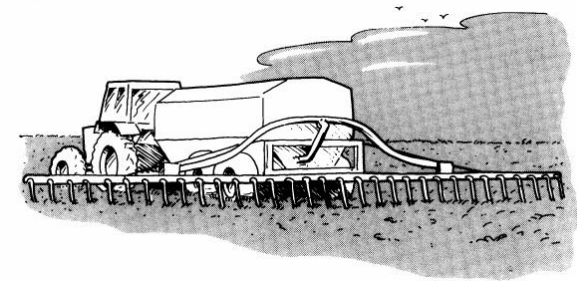
- 7, utveckla översikts och detaljplanering samt prövning enligt PBL

Åtgärdsprogram JORDBRUK

ÅTGÄRDER - övergödning med fokus på fosfor och Kväve

- Strukturkalkning
- Kalkfilter
- Anpassade skyddszoner
- Minska kväveläckage med fånggrödor
- Minska fosforläckage vid spridning av stallgödsel
- Fosfordammar
- Våtmarker för näringsretention

Åtgärdsprogram EA, ENSKILDA AVLOPP

ÅTGÄRDER - övergödning med fokus på fosfor och Kväve

Tekniska lösningar som i snitt klarar NORMAL SKYDDSNIVÅ,

- Infiltration och markbädd kombinerade med kemisk fosforfällning eller fosforfilter
- Minireningsverk, kan klara hög skyddsnivå, med rätt skötsel
- Samfällighetsanläggningar , kan klara hög skyddsnivå, med rätt skötsel

Tekniska lösningar som i snitt klarar HÖG SKYDDSNIVÅ

- Urinsorterande toaletter
- Klosettvattnensorterande/slutna tankar
- Anslutning till kommunalt verksamhetsområde

Åtgärdsprogram

KOMMUNALT AVLOPP

planen finns åtgärder specificerade för olika problem här - övergödning med fokus på fosfor och Kväve

- Installera kemisk fosforfällning för bräddat avloppsvatten
- Vidarepumpning till effektivare avloppsreningsverk
- Öka fosforreningen i avloppsreningsverk
- Öka kvävereningen i avloppsreningsverk
- Öka reningen av fosfor till 0,1 mg fosfor/liter

Miljökonsekvensbeskrivning MKB

- beskriver processen och miljöbedömningen som pågått i samband med åtgärdsprogrammets framtagande.
- Här identifieras, beskrivs och bedöms den betydande miljöpåverkan som **genomförande** av åtgärdsprogrammet kan antas medföra.
- Samt miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om åtgärdsprogrammet **inte genomförs**. (nollalternativet)
- MKB:n är på en övergripande nivå.
- Detaljerad beskrivning av miljökonsekvenser vid fysiska åtgärder till följd av åtgärdsprogrammet står kommunerna för
- Eller av verksamhetsutövare i samband med tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Samhällsekonomisk konsekvensanalys

- Beräknade kostnaden för åtgärder som behövs för att alla vattenförekomster ska uppnå god ekologisk status
- beräkningarna kan användas som underlag för att äska pengar

Strukturkalkning				
Jordbruksverket, åtgärd 3a	1 000 000 kr	Strukturkalkning	<0	100 000 kg fosfor
Jordbruksverket, åtgärd 5a	1 000 000 kr			
Länsstyrelserna, åtgärd 4				
Kommunerna, åtgärd 2a	10 000 000 kr			
Kalkfilterdiken				
Jordbruksverket, åtgärd 3b	1 500 000 kr	Kalkfilterdiken	900 000 000	22 000 kg fosfor
Länsstyrelserna, åtgärd 4	Inga ytterligare kostnader			
Kommunerna, åtgärd 2a	Inga ytterligare kostnader			
Anpassade skydds zoner				
Jordbruksverket, åtgärd 3c	1 000 000 kr	Anpassade skydds zoner	1 000 000 000	82 000 kg fosfor
Jordbruksverket, åtgärd 5a	1 000 000 kr			
Länsstyrelserna, åtgärd 4				
Kommunerna, åtgärd 2a	2 160 000 kr			

Förslag på åtgärdsprogram (ÅTG)

Reflektioner kommunen som tillsynsmyndighet

- Punkterna är relevanta ur tillsynsmyndighetens perspektiv
- Dock krävs betydligt mer tillsyn och hårdare och strängare syn på samtliga verksamhetsutövarna (industrier, jordbruksföretag, hästhållare, privatpersoner med EA samt kommunens VA).
  - Stor tilltro till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten ställer krav på att lagen följs
- Höga krav ställs på EA och Kommunala reningsverk bra ur miljösynpunkt.
  - enligt detta förslag finns inga EA anläggning som klarar **mer än normal** skyddsnivå i Torsås kommun.
  - 99% av de anläggningar som anläggs i Torsås idag, klarar **inte normal** skyddsnivå.

Förslag på åtgärdsprogram

Reflektioner kommunen som **tillsynsmyndighet**

- För att få igenom åtgärder ska PPP principen gälla (MB)fullt ut.
  - Verksamhetsutövaren ska betala för föroreningen
    - Historiska föroreningar
    - diffusa utsläpp
    - Verksamheter/verksamhetsutövare som inte kan ställas till svars

Förslag på åtgärdsprogram

Reflektioner Kommunen som **Verksamhetsutövare**

- Mycket fokus på punktutsläpp så som kommunala reningsverk/EA
- Diffusa utsläpp upplevs som de stora problemen – effektiva styrmedel på nationell nivå krävs för att åtgärda dessa.
- Åtgärderna måste utgå ifrån förutsättningarna på respektive reningsverk – åtgärderna måste vara samhällsekonomiska.
- Fokus på kommunala reningsverk/EA. Bra ur miljösynpunkt, men kunde investeringarna gjort mer nytta med andra typer av insatser?

Förslag på åtgärdsprogram

Reflektioner

- Vad händer 2021, 2027 om inte Sveriges alla vattenförekomster uppnår god ekologisk status?

- EU:s vite – gällande reningsverks kväveutsläpp.
Kvarts miljon för varje dag som utsläppen pågår, eller 90 miljoner på ett år.

2015-02-25

Torsås
kommun
www.torsas.se